

تعداد صفحه سؤال: ..... صفحه

 021-2936

مدت امتحان : ۶۰ دقیقه

نمره به عدد:

نمره به حروف:

نام دبیر:

تاریخ و امضاء:

نمره به عدد:

نمره به حروف:

نام دبیر:

تاریخ و امضاء:

محل مهر و امضاء مدیر

الف

۲/۵

سؤالات

«معنی و مفهوم شعر و نثر»

مفهوم هر یک از ابیات و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.

(۱) این همه نقش عجب بر در و دیوار وجود / هرکه فکرت نکند نقش بود بر دیوار

(۲) آدمی باید که در محاوراتی که به حضور او میان دو کس رود، خوض ننماید و اگر از او پوشیده دارند، استراق سمع نکند.

(۳) ای دل از سیل فنا بنیاد هستی برکند / چون تو را نوح است کشتیان ز طوفان غم مخور

(۴) جهد کن که اگرچه اصیل و گوهری باشی، گوهر تن نیز داری؛ که گفته‌اند: بزرگی، خرد و دانش راست، نه گوهر را.

(۵) به چشم بصیرت به خود درنگر / تو را تا در آئینه زنگار نیست

ب

۲/۵

«درک مطلب»

هر کدام از ابیات ذکرشده در ستون «A» را به نظیر مفهومی آن در ستون «B» وصل کنید.

A

B

پسر نوح با بدان بنشست / خاندان نبوتش گم شد

کم گوی و به جز مصلحت خویش مگوی / چیزی که نپرسند تو از پیش مگوی

در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم / سرزنش‌ها گر کند خار مگیلان غم مخور

به بینندگان آفریننده را / نبینی، مرنجان دو بیننده را

کوه و دریا و درختان همه در تسبیح‌اند / نه همه مستمعی فهم کند این اسرار

• سخن ناپرسیده مگوی و از گفتار خیره پرهیز کن

• وَ إِن مِّن شَیْءٍ إِلَّا یُسَبِّحُ بِحَمْدِهِ وَلَکِن لَّا تَفْقَهُونَ تَسْبِیحَهُمْ

• انسان بر دین و آیین دوست و هم‌نشین خود است

• غواص اگر اندیشه کند کام نهند / هرگز نکند دژ گران‌مایه به چنگ

• لَا تُدْرِکُهُ الْأَبْصَارُ وَ هُوَ یُدْرِکُ الْأَبْصَارَ

ج

۱

«معنی واژه»

مترادف کلماتی را که زیر آن‌ها خط کشیده شده‌است از جدول پیش رو بیاوید و در کمانک مقابلشان بنویسید.

فرمانروایی / رنگین کمان / سال‌خوردگی / ادعا / اورنگ / انگیزه / ابر / هنگام

(۱) مثل تو چون مورچه‌ای است که در قصر ملکی سوراخی دارد؛ جز غذای خویش چیزی نمی‌بیند و از جمال سریر ملک وی خبر ندارد. (.....)

(۲) ای مرد! در موسم فرتوتی، کار ایام جوانی پیشه کرده‌ای؟ چه جای این حرص و هوس باطل است؟ (.....)

(۳) داعیه‌ای در باطن من پدید آمد که به هیچ وجه در آن حالت اندر که بودم، راضی نتوانستم بود. (.....)

(۴) آنچه میان آسمان و زمین است، چون میغ و برف و تگرگ و و قوس‌قزح، همه عجایب صنع حق تعالی است. (.....)

صفحه ی ۱ از ۲

۱/۵	«دانش‌های زبانی» پاسخ صحیح هریک از پرسش‌های چهارگزینه‌ای زیر را با علامت ✓ مشخص نمایید. (۱) نوع فعل مضارع در کدام گزینه متفاوت است؟ عقل حیران شود از خوشه زَربین عنب ☐ مورچه را بیاموخته که غذای خویش چون به دست آوَرَد؟ ☐ آفرینش همه تنبیه خداوند دل است ☐ همدلی اقوام ایرانی، میهن را از گزند اهرمن خویان می‌رهاند ☐ (۲) کدام دو واژه با یکدیگر هم‌خانواده نیستند؟ مغتنم : غنیمت ☐ احتیاج : حجت ☐ دوام : ادامه ☐ اتهام : تهمت ☐ (۳) الگوی ساخت کدام گروه اسمی به درستی تبیین نشده است؟ مهربان‌ترین عضو خانواده : صفت برتر + هسته + مضاف‌الیه ☐ همان سه کودک : صفت اشاره + صفت شمارشی + هسته ☐ همه مردم چادرنشین : صفت مبهم + هسته + صفت بیانی ☐ کدام صفحه کتاب : صفت پرسشی + هسته + مضاف‌الیه ☐ (۴) در کدام گزینه، «ان» پایانی کلمه، نشانه جمع محسوب می‌شود؟ احزان ☐ سوزن‌بان ☐ خندان ☐ آزادگان ☐ (۵) در کدام گزینه نقش کلمه مشخص شده به درستی بیان نگردیده است؟ هان مشو نومید چون واقف نه‌ای از سرّ غیب : مسند ☐ در بن چاهیش نباید نهفت : مفعول ☐ کلبه احزان شود روزی گلستان غم مخور : نهاد ☐ زی پدرش رفت و خبردار کرد : متمم ☐ (۶) بیت «ای دل غم‌دیده، حالت به شود، دل بد مکن / وین سر شوریده بازآید به سامان، غم مخور» چند جمله دارد؟ سه ☐ چهار ☐ پنج ☐ شش ☐
۱/۵	«دانش‌های ادبی» درستی یا نادرستی هر کدام از گزاره‌های زیر را معین کنید. ۱. قالب‌های قصیده و غزل از نظر طرز قرارگیری قوافی در مصرع‌ها با یکدیگر شباهت دارند. ۲. پرسش بیت «چو بفروختی از که خواهی خرید / متاع جوانی به بازار نیست» انکاری نیست. ۳. کلمه «خواب»، شبه تشبیه موجود در مصرع «آخر ای خفته سر از خواب جهالت بردار» محسوب می‌شود. ۴. بیت «به نزد مهان و به نزد کهان / به آزار موری نیززد جهان» از آرایه ادبی «تضاد» برخوردار است. ۵. آوردن مصراع یا بیتی از دیگران در ضمن سروده یا نوشته خود را «تخلص» می‌گویند. ۶. بیت «آینه چون نقش تو بنمود راست / خود شکن، آینه شکستن خطاست» «ردیف» ندارد. درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐
۱	«تاریخ ادبیات» جاهای خالی موجود در هر گزاره را با عبارت مناسب و صحیح، تکمیل نمایید. ۱. سعدالدین وراوینی، کتاب مرزبان‌نامه مرزبان بن رستم را از زبان ..... به فارسی ترجمه نمود. ۲. سیر العباد الی المعاد و حدیقه الحقیقه، از آثار ..... شاعر و عارف قرون پنجم و ششم هستند. ۳. مجمع‌التوادر یا ..... به قلم نظامی عروضی سمرقندی نوشته شده است. ۴. نصیرالدین طوسی، عالم شیعه‌مذهب قرن ..... هجری، هلاکوخان مغول را به تأسیس رصدخانه مراغه مجاب کرد.
صفحه ی ۲ از ۲	

اداره‌ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره‌ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه دو تهران
دبیرستان غیردولتی پسرانه سرای دانش واحد سعادت‌آباد
کلید سؤالات پایان ترم اول سال تحصیلی ۱۴۰۴-۱۴۰۵

www.sarayedanesh.com

نام درس: فارسی نهم
نام دبیر: فرزاد فتوحی
تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۱۰/۸
ساعت امتحان: ۹ صبح
مدت امتحان: ۶۰ دقیقه

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
الف	(۱) با وجود این‌همه نشانه شگفت‌انگیز در جهان، هر که درباره وجود خالق آن‌ها تفکر نکند، مثل عکسی بر دیوار، بی‌روح است. (۰/۵) (۲) انسان نباید در گفت‌وگوهایی که در حضور او شکل می‌گیرد کنجکاوی کند و اگر کسانی سخنی را از او مخفی کردند، شایسته نیست که مخفیانه به کلام آن‌ها گوش فرادهد. (۰/۵) (۳) ای دل، اگر هلاکت و نابودی مثل سیلی به زندگی تو هجوم آورد و بخواهد ریشه وجود تو را بکند، مادامی که تکیه‌گاه و راهنمایی مثل نوح داری، جای اندوه نیست. (۰/۵) (۴) بکوش که در کنار داشتن اصالت و نژاد نیکو، از علم و فرهنگ نیز برخوردار باشی؛ زیرا بزرگان بر این باورند که برتری و بزرگی، از دانش و خرد نشأت می‌گیرد، نه نسب خانوادگی. (۰/۵) (۵) پیش از آنکه آینه ضمیرت به غبار غفلت و غرور آلوده شود، با آگاهی و دقت درباره خودت تفکر کن. (۰/۵)	
ب	A1:B3 / A2:B1 / A3:B4 / A4:B5 / A5:B2 (هر مورد: ۰/۵)	
ج	۱: اورنگ ۲: سال خوردگی ۳: انگیزه ۴: رنگین کمان (هر مورد: ۰/۲۵)	
د	۱ (۲) ۲ (۲) ۳ (۳) ۴ (۴) ۵ (۵) ۶ (۶) (هر مورد: ۰/۲۵)	
ه	۱) صحیح ۲) غلط ۳) غلط ۴) صحیح ۵) غلط ۶) صحیح (هر مورد: ۰/۲۵)	
و	۱) طبری ۲) سنایی غزنوی ۳) چهار مقاله ۴) هفتم (هر مورد: ۰/۲۵)	
جمع بارم: 10 نمره		نام و نام خانوادگی مصحح: فرزاد فتوحی امضاء: